

11.12.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**11 Aralık 2020
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

11 Aralık 2020 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliği
- Radyoaktif Kirliliğe Maruz Kalmış Alanların Çevresel İyileştirme Faaliyetlerinin Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik
- Bankaların Destek Hizmeti Almalarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- Kıyı Tesislerinde Gemilere Verilen Hizmetlere İlişkin Tebliğ

Gıda Komitesi toplanıyor

Gıda Komitesi bu akşam toplanıyor

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı sekreteryasında Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, Ekonomi Bakanı Ruhsar Pekcan ile Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli öncülüğünde Gıda Komitesi bu akşam toplanıyor.

Komitede, tarım ve gıda piyasalarındaki son durum ve gelişmeler değerlendirilecek.

Gıda enflasyonu ile mücadele konusunda son gelişmelerin ele alınmasının beklendiği toplantıda, küresel tarım emtia piyasasındaki hareketliliğin de ele alınacağı tahmin ediliyor.

Son 1 yıldır artan maliyetlere karşın üreticideki fiyatı değişmeyerek 2 Lira 30 kuruş seviyesinde sabit kalan çiğ süt fiyatının da toplantının ana gündem maddelerinin başında geldiği öğrenildi. Besicilik tarafındaki sorunların, karkas et maliyet ve satış fiyatlarının da yine hayvancılık kapsamında ele alınması bekleniyor.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Akşam, Gıda Komitesi toplantısında çiğ süt fiyatlarında yaşanan sorunu konuşuyor olacağız. Üreticiye destek ve moral çok önemli. Hayvancılık yapan üreticilerimizin sürdürülebilir şekilde para kazanacağı bir ortam oluşturmaya çalışıyoruz" dedi.

Gıda Komitesinin artan kuraklık riskine ilişkin kuraklık eylem planı ve stratejilerini de masaya yatırması bekleniyor.

Toplantıda kuraklığın küresel tarım emtia piyasasına olası etkilerinden yola çıkılarak Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ile Türk Şeker gibi kurumların rolü ve etkisinin de değerlendirileceği ifade ediliyor.

Güvenli tedarik finansmanı için TOBB ve Ziraat'ten işbirliği

Ziraat Bankası ve TOBB, ticarete tedarik finansmanını güvence altına almak ve firmaların nakit akışını kolaylaştırmak adına güçlerini birleştirdi.

Ziraat Bankası ve Türkiye Odalar Borsalar Birliği (TOBB) ticarete tedarik finansmanını güvence altına almak ve firmaların nakit akışını kolaylaştırmak için işbirliğine gitti. TOBB'a bağlı 365 oda ve borsa ile 61 sektör meclisi üyesi işyerleri adı Ziraat Bankası'nın kurumsal kartı Bankkart Başak ile yapacakları alımlarda 540 güne kadar vade ve finansman avantajlarından yararlanacak. Bu vade alıcı için ciddi bir işletme finansmanı sağlarken satıcılar da özel oranlarla ertesi işgünü veya banka garantisi ile blokeli veya taksit vadesinde tahsilat yapabilecek.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ve Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın dün işbirliğinin imza töreninde bir araya geldi. Törende Hisarcıklıoğlu, Ziraat Bankası ile çok önemli işbirliği başlattıklarını dile getirerek "1.5 milyon üyemizi ticari mal alım ve satımlarında güvenli ticaret sistemi ve kolay finansman imkanı getiriliyor. Böylece tedarik zincirinin aksamadan sürmesine ciddi katkı sağlanacak. Ziraat Bankası Bankkart Başak ile ekonomiye kazan kazan anlayışını getirmiş oluyoruz. Üreticiler ve satıcılar tahsilat ile uğraşmadan güven içinde mallarını satacaklar, sattıkları malın bedelini risk taşımadan Ziraat Bankası garantisi ile peşin ya da taksitle alacaklar. Böylece nakit akışını öngörülebilir hale getirecek. 1.5 seneye ulaşan kredi imkanına kavuşacaklar. Alan kişi 1.5 yıl taksitlendirebilecek aldığı malı. Firmalara ciro ve kredibilitesine göre limitler belirlenecek" dedi.

Bu uygulamanın KOBİ'lerin kredi faizlerinin de düşmesine yardımcı olacağını söyleyen Hisarcıklıoğlu, şöyle konuştu: "Düşen finansman maliyetleri KOBİ'ler yatırım

ve üretim için teşvik edecek. KOBİ'nin finansman istikrarı tedarik zincirini sağlamlaştıracak. Bugüne kadar nefes kredileri ile 11 yılda 7 sefer üyelerimize 15 milyar liraya yakın kaynak sağladık. Sadece bu sene 50 bin firmaya 3 milyar lira destek sağladık.”

Üretim ve tedarik zincirinin tüm halkalarına destek

Ziraat Bankası Genel Müdürü Aydın da pandemi koşulları içinde katma değeri yüksek değer zinciri tamamlamayı hedefleyen hayırlı ve verimli bir projenin uygulamaya geçişini sağladıklarını belirterek “Türkiye'nin tamamında yaygın şube ağına ve her sektörde faaliyet gösteren geniş müşteri tabanına sahibiz. Bu yeni projenin uygulanmasına verim sağlayacak. Güvenli ticaret sistemi Bankkart Başak ticaret finansmanı zinciri topraktan sofraya, denizden masaya, 360 derece yaklaşımla üretim ve tedarik zincirinin tüm halkalarını destekliyor olacak. Bu ürünlerle alıcılar ve satıcılar arasında büyük bir tedarik zinciri kuruyor, üye işyeri ve kurumsal kart altyapımızla özel fiyatlandırma ve vade avantajı sunuyoruz” dedi.

Güvenli ticaret sisteminde alıcı ile satıcının kendi aralarındaki ticareti kartlı ödeme sistemi üzerinden güvenli şekilde yapacağını belirten Aydın, şunları söyledi:

“Ticaret artacak, alıcı ve satıcı arasında olacak tahsilat riski ortadan kalkacak. Alıcının ürün ve hammaddeye ulaşımı daha hızlı olacak, alıcı ve satıcı kendi nakit akışına uygun ödeme takvimi oluşturacak. Nakit akışı sorunun çözeceğiz. Nakit akışlarını doğru yönetmeleri sağlanarak geçici likidite sorunları nedeniyle üretimi ara vermeleri engellenecek, ekonomik faaliyetin, istihdamın, üretim ve ticaretin devamı sağlanacak. Finansmanın üretim kanallarında amacın uygun kullanılması kontrol edilmiş olacak. Özellikle TL kaynağın ekonomimizde görece kıt olduğu göz önüne alındığında finansmanın doğru yerde kullanımı ve kaynakların doğru dağılımında uygulama önem arz ediyor. Bu sistemle zincirdeki riskleri ortadan kaldırarak ticaretin etkin ve verimli yapısıyla destekleniyor, finansman ihtiyacı karşılanıyor. Üretimde ticarete istikrar ve devam sağlanacak. Bu yeni ve güçlü bir başlangıç olup daha da geliştirmeye imkan sağlıyor, bu tedarik finansmanı sistemini yakın zamanda elektronik ticaret platformuna dönüştürmek öncelikli hedeflerimizden biri.”

İşte iş dünyasının reform talepleri

Daha iyi bir yatırım ortamı için hukuk ve ekonomi alanında birkaç başlık öne çıktı. Yargıda karar alma süreçlerinin hızlandırılması talebinin yanında ekonomik alanda kurumların bağımsız karar alabilmelerinin sağlanması, bürokrasinin azaltılması ve mevzuatın sadeleştirilmesi de öncelikler arasında...

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, yatırım ortamının iyileştirilmesi unsurlarını içereceğini belirttiği ve kasım ayında duyurduğu adalet reformu kapsamında Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan ile Adalet Bakanı Abdülhamit Gül iş dünyası temsilcileriyle görüşmelerini sürdürüyor. İki bakan bugüne kadar TUSİAD, TOBB ve MÜSİAD ile basına kapalı görüşmeler gerçekleştirdi. Ancak temeli yargı reformu olmakla birlikte, iş dünyası temsilcileri, bu görüşmelerde sadece yargı alanında değil, ekonomik hayata yönelik de reform niteliğinde taleplerde bulundular. İki bakan önümüzdeki dönemde esnaf kesimi örgütleriyle de görüşmelerini sürdürecektir.

Hangi talepler öne çıktı?

DÜNYA, görüşmelere katılan iş dünyası örgütleriyle diğer meslek kuruluşlarının bu alandaki taleplerini derledi. İş dünyası temsilcilerinin, daha iyi bir yatırım ortamı için ortaya koyduğu talepler ağırlıklı olarak; yargılama süreçlerinin hızlandırılması, mahkemelerin verdikleri kararların uygulanması, bağımsız kuruluşlara siyasetlerin müdahalesi alanlarında yoğunlaştı.

Hukuk alanında hemen hemen tüm sektör temsilcileri, gerek bu toplantılarda gerekse genel olarak kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda, yargılama sürecinin hızlandırılması yönünde taleplerini iletiler. Üstü kapalı da olsa Anayasa Mahkemesi'nin CHP Milletvekili Enis Berberoğlu kararından hareketle, mahkemelerin verdikleri kararların uygulanması konusunda tereddüde düşülmemesi gerektiği, bunun gibi örneklerin

özellikle yabancı sermayenin Türk hukuk sistemine bakışını etkilediği yönünde görüşler bildirildi. Görüşmelerde özellikle iş davalarını da gündeme getirenler oldu. İşçi ve işveren arasındaki uyuşmazlıklarda, kararların işveren aleyhine alınmasından da yakınıldı.

Bürokrasi ve mevzuata eleştiri

İş dünyası temsilcileri ekonomiyle ilgili COVID-19 başta olmak üzere ekonomik hayatta yaşanan güncel sıkıntıların, çeşitli destekler yoluyla giderilmesi yönündeki beklentilerini dile getirirken, genel işleyişe yönelik taleplerde de bulunuldu. Son dönemlerde bazı adımlar atılsa da kamu işlerinde bürokrasinin halen yüksek olduğu belirtilerek, bürokrasinin azaltılması gerektiği bildirildi. Ayrıca özellikle ekonomiyle ilgili başta vergi olmak üzere mevzuatta ciddi karışıklık olduğuna dikkat çekilirken, genel bir mevzuat sadeleştirilmesi istendi. Yanı sıra, başta Merkez Bankası olmak üzere bağımsız kurumların bağımsız karar alabilmeleri için atamaların yasal güvence altında olması gerektiği vurgulandı.

Gül: İyi reform-iyi uygulama

Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, bütçe görüşmelerinde Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planının nihai hedefinin hukukun üstünlüğünü güçlendirmek olduğunu belirterek şu konulara dikkat çekmişti:

“Eylem Planımız hem mevzuatımızı iyileştirecek düzenlemeleri, hem de uygulamayı geliştirecek faaliyetleri kapsayacaktır. Hangi reformu, hangi yeni düzenlemeyi yaparsak yapalım, hangi kanunu çıkartırsak çıkartalım, aslolan uygulamadır. İyi reform ancak iyi uygulamayla hayat bulur. Anayasayı da değiştirseniz, en iyi kanunları da yapsanız ancak kanunların ve bu düzenlemelerin iyi uygulayıcılar elinde hayat bulması, şekillenmesi, milletimiz adına adaletin tecellisi adına önemli bir ilkedir. İnsan Hakları Eylem Planı’nı yakın zamanda paylaşacağız. Güven veren ve erişilebilir adalet vizyonu, katılımcı ve çoğulcu bir anlayışla bu belgeyi hazırlıyoruz.”

MÜSİAD: Doğrudan yatırım sadece hizmetler ve firma satın alma yoluyla gerçekleşmemeli

MÜSİAD, iki bakanla görüşmesinin ardından bir açıklama yapmış, doğrudan yatırımların sadece hizmet sektörüne veya doğrudan firma satın alma şeklinde gerçekleşmemesi gerektiğini vurgulamıştı. Ekonomik unsurlar içeren talepler özetle şöyle:

“İş yapma kolaylığı endeksi sıralamasının yeniden belirlenerek, bilhassa yabancıların KOBİ'lere olan ilgisinin artırılması gerekli. KOBİ Kuluçka Merkezlerinin yaygınlaştırılması ve teşvik sistemlerinden daha ziyade KOBİ'lerin faydalanması sağlanmalı. Sadece ölçek büyüklüğü ile avantaj sağlayan firmaların değil; Türkiye ekonomisinin lokomotif unsuru, KOBİ'lerimizin de yatırıma teşvik edilerek ve onların

başta mekân ve finansmana erişim olmak üzere, yatırım yapma iştahlarını olumsuz etkileyecek faktörler iyileştirilmeli. Teşvik, kambiyo ve vergi sistemlerinin sadeleştirilmeli. Kıdem tazminatı fonu kurulmalı. Türkiye'nin hukuki algısı yeniden şeffaflık ve "herkes için adalet" temelleri üzerinden anlatılmalı. Bilhassa iş hayatında yaşanan uyuşmazlıkların halli adına bekleyen ve adalete ilave iş yükü çıkaran davalar için arabuluculuk ve tahkim sistemleri yeniden düzenlenmeli.

İş dünyası hukukta hassas

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın hazırlıklarını duyurduğu yapısal reformlarla ilgili görüşlerini hükümete ileten iş dünyası temsilcilerinin talepleri arasında, yargı ve yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik beklentiler öne çıktı. Adalet Bakanı Abdülhamit Gül ile Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'a iletilen konu başlıklarında yargı sürecinin hızlandırılması, hukukun üstünlüğünün hakim kılınması yanında, ekonomik hayata yönelik de reform niteliğinde taleplerde bulunuldu. İki bakan önümüzdeki dönemde esnaf kesimi örgütleriyle de görüşmelerini sürdürecek. ATO Başkanı Gürsel Baran, yargılama hızının gerçeklerle uyuşmadığını belirterek şunları söyledi: "Kanunlar yatırım ortamını etkileyen önemli unsurlar. Vergi Kanunları başta olmak üzere iş hayatını ilgilendiren kanunlar, ticaret ve diğer ekonomi mevzuatının sadeleştirilmeye ihtiyacı var. İmar mevzuatından ihale mevzuatına reel sektörün ihtiyaç duyduğu yasa ve ikincil düzenlemeler en açık haliyle düzenlenmeli, anlaşılır olmalı. Farklı yorumlara fırsat vermeyecek netlikte ortaya konmalıdır. Yargılamalar uzun sürüyor. Her şeyin hızla değişip dönüştüğü çağımızda yargılama hızımız gerçeklerle uyuşmuyor." ASO Başkanı Nurettin Özdebir de yargının daha hızlı ve daha adil karar alabilecek noktaya gelmesi gerektiği üzerinde durdu. Özdebir "FETÖ sürecinde yargıyla ilgili maalesef çok kan kaybettik. Telafisi zaman alıyor ama hızla buradaki sorunları çözmeliyiz. Yargı sisteminin gözden geçirilerek daha hızlı, daha adil karar alınabilecek noktaya getirilmesi gerekmektedir. İş dünyasıyla ilgili yargılamaların da daha hızlı yapılabilmesi ve mağduriyetlere yol açmaması gerektiğini düşünüyoruz" dedi.

Türkiye Barolar Birliği: Hakimler ve Savcılar Kurulu ikiye ayrılmalı

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu, Adalet Bakanı Abdülhamit Gül ile görüşerek, 28 maddelik öneri paketini sundu. Avukatlık hizmetlerinin özlük hakları yanı sıra hukuk eğitime yönelik taleplerin de yer aldığı pakette yer alan bazı öneriler şöyle: "Hakim ve savcı yardımcılığı kurumu getirilmeli, Hakimler ve Savcılar Kurulu ikiye ayrılmalı, vatandaşların adalete erişimini sağlamak ve güçlendirmek açısından hukuki himaye sigortası üzerinde çalışılmalı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarıyla bağlılık ilkesinin uygulamada yıpranmamasına özen gösterilmeli, avukatlık hizmetinin her kaleminde KDV'nin düşürülmesi, duruşma saatlerine uyulmalı, sabah duruşmalarına akşam girilmemeli, koruyucu avukatlık modelleri üzerinde çalışılmalı, iş uyuşmazlıklarında talep eden işçiye barolarca avukat görevlendirilmeli."

Bankacılık sektörünün mevduatı 3,6 trilyon lira oldu

Bankacılık sektörünün toplam mevduatı, geçen hafta 66,4 milyon lira azalarak 3 trilyon 633,8 milyar liraya geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından **Haftalık Para ve Banka İstatistikleri** yayımlandı.

Buna göre, bankacılık sektöründeki toplam mevduat (bankalar arası dahil) 4 Aralık ile biten haftada 66 milyon 442 bin lira azalarak 3 trilyon 633 milyar 821 milyon 124 bin liradan, 3 trilyon 633 milyar 754 milyon 682 bin liraya indi.

Bu dönemde bankalardaki TL cinsi mevduat yüzde 1,35 azalışla 1 trilyon 524 milyar 523 milyon 62 bin lira, yabancı para (YP) cinsinden mevduat ise yüzde 0,75 artışla 1 trilyon 973 milyar 112 milyon 463 bin lira oldu.

Bankalarda bulunan toplam YP mevduatı, geçen hafta 2 milyar 976 milyon dolar artarak 258 milyar 921 milyon dolara çıktı.

Yurt içinde yerleşik kişilerin YP mevduat tutarı 231 milyar 212 milyon dolar olurken, bunun 146 milyar 247 milyon dolarını yurt içinde yerleşik gerçek kişilerin, 84 milyar 965 milyon dolarını da yurt içinde yerleşik tüzel kişilerin mevduatları oluşturdu.

Bir haftalık dönemde mevduat bankalarındaki tüketici kredileri yüzde 0,03 azalarak 638 milyar 327 milyon 176 bin liraya geriledi. Taksitli ticari krediler de yüzde 0,06 azalışla 560 milyar 817 milyon 668 bin lira oldu. Aynı dönemde kredi kartları bakiyesi yüzde 0,80 yükselişle 197 milyar 124 milyon 113 bin liraya çıktı.

Mevduat bankalarındaki tüketici kredilerinin 254 milyar 302 milyon 375 bin lirası konut, 7 milyar 429 milyon 861 bin lirası taşıt ve 376 milyar 594 milyon 940 bin lirası diğer kredilerden oluştu.

Bankacılık sektörünün TCMB dahil toplam kredi hacmi de 4 Aralık ile biten haftada 5 milyar 528 bin lira artarak 3 trilyon 511 milyar 541 milyon 700 bin liraya ulaştı.

Toplam kredi hacmi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 40 artış gösterdi.

Türk bankaları için Fitch'ten uyarı, Moody's'ten not güncellemesi

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları Fitch ve Moody's'ten Türkiye'deki bankalarla ilgili değerlendirme geldi. Moody's değişen hesaplama metodoloji sonrası Türkiye'den 12 bankanın notunu güncelledi. Fitch ise ekonomik toparlanmaya rağmen Türk bankaları için zorlu faaliyet ortamının 2021 yılında da devam edeceği uyarısında bulundu.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının bugünkü raporlarında Türk bankacılık sistemine ilişkin değerlendirmeler ve kararlar yer aldı. Moody's, ülke tavanı metodolojisinde değişiklikler sonrası 12'si Türkiye'den olmak üzere Orta Doğu ve Pakistan'dan toplamda 30 bankanın notlarında güncelleme yaptı.

Fitch ise Türkiye'deki bankalarla ilgili 2021 yılına yönelik değerlendirmelerde bulundu.

Fitch: Zorlu ortam 2021'de de devam edecek

Fitch Ratings, Türk bankacılık sektörü için yayınladığı 2021 Görünümü raporunda, Türk bankaları için faaliyet ortamının ekonomik toparlanmaya rağmen 2021 yılında da zorlu olmaya devam edeceğini öngördü.

Kamunun teşvik paketlerinin ve düzenleyici otorite tolerans, hoşgörüsünün azalmaya başlamasının, yüksek lira faizlerinin Türk bankalarının varlık kaliteleri üzerinde baskı yaratacağını öngören Fitch, "Koronavirüs salgınının belirsiz patikası ve Türkiye'nin

diş finansmanında zayıflıklar sektör için ek riskler. Bununla birlikte, para politikasında daha fazla öngörülebilirlik ve lirada istikrar ile bir araya gelen ekonomik toparlanma bankaların kredi portfollerini destekler" ifadelerini kullandı.

2020'in ilk 9 ayında ölçülen düşük sorunlu kredi oranına ve iyileşen varlık kalitesine rağmen varlık kalitesi baskılarının ciddi olduğuna işaret eden Fitch, sektörün sorunlu kredi oranının ilk 9 ayda yüzde 4,1 olarak ölçülmesinde kredilerde ertelemelerin, kredi sınıflaması konusunda gösterilen toleransın ve KGF teşvikleri ile yaşanan hızlı kredi büyümesinin etkili olduğunu vurguladı.

"Kredi kalitesi ölçümlerinin, azalan devlet teşviklerinin, düzenleyici otorite toleransının azalmasının, yüksek lira faizlerinin ve ertelenen kredilerin vadelerinin gelmesi ile 2021 yılında zayıflamasını bekliyoruz" değerlendirmesini yapan Fitch, bankaların KOBİ'lere, teminatsız perakende segmente verdiklere kredilere bağlı olarak kredi risklerinin arttığını da belirtti.

Fitch, Türk bankacılık sektöründe sorunlu kredi oranının 2021 sonunda yüzde 6-6,5 aralığına yükselmesini beklediğini, ancak düzenleyici otoritenin kredi sınıflaması için toleransını 2021'in ilk yarısı sonuna kadar uzatmasının problemlerin farkına varılmasını da gecikmesine yol açacağını da ifade etti.

Moody's, 12 Türk bankasının notunu yükseltti

Moody's ülke tavanı metodolojisinde değişiklik sonrası Türk bankalarının notlarını güncelledi. Moody's, ülke kredi notu tavanı hesaplanmasında 7 Aralık'da duyurduğu değişiklik sonrasında Türkiye, Orta Doğu ve Pakistan'dan 29 bankanın yabancı para cinsinden uzun vadeli mevduat ve 1 bankanın yabancı para cinsinden uzun vadeli kredi notlarını yükseltti.

Moody's tarafından yapılan metodoloji değişikliği sonrası notlarında değişiklik yaşanan Türk bankaları, T.C. Ziraat Bankası A.S., Türkiye İş Bankası A.S., Türkiye Garanti Bankası A.S., Akbank T.A.S., Türkiye Halk Bankası A.S., Yapı ve Kredi Bankası A.S., Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., QNB Finansbank A.S., Denizbank A.S., (28) Türk Ekonomi Bankası A.S., (29) HSBC Bank A.S. ve Alternatifbank A.S. oldu.

Moody's yabancı para cinsinden uzun vadeli mevduat notları güncellenen 29 bankanın 24'ünün görünümünün değiştirilmediğini de belirtti.

Moody's raporunda, cari negatif görünüm dikkate alındığında Türk bankalarının uzun vadeli mevduat notlarında bir artırımın muhtemel olmadığını ifade ederken, Türkiye'nin ülke görünümünün istikrar kazanması, faaliyet ortamında bir iyileşme yaşanması, sorunlu kredi stoğunun ve karlılığın istikrar kazanması, bankaların döviz fonlamasına bağımlılıklarında yapısal azalma olması sonrasında bankalar için görünümün 'durağan'a değiştirilebileceğini vurguladı.

Moody's, Türkiye'nin notunun düşürülmesi, faaliyet ortamının daha da kötüleşmesi, varlık kalitesi ve kalınlıkta beklenenden daha yüksek kötüleşme olması ve sermaye rasyolarında kayda değer bir düşüş olması durumunda bankaların uzun vadeli mevduat ve kıdemli borç notlarının düşürülebileceğini de belirtti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Azerbaycan destan yazmaya devam edecek

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Azerbaycan, kardeşim İlham Aliyev'in dirayetli liderliği altında inşallah destan yazmaya devam edecektir. Türkiye ve Azerbaycan sırt sırta verdikleri sürece zorlukları aşmaya, başarıdan başarıya koşmaya devam edecektir." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ermenistan işgalindeki Azerbaycan topraklarının kurtarılması dolayısıyla Azadlık Meydanı'nda düzenlenen Zafer Geçidi Töreni'nde konuştu.

"Sayın Cumhurbaşkanı, aziz kardeşim, Azerbaycan Silahlı Kuvvetlerinin kahraman mensupları, Azerbaycanlı can kardeşlerim sizleri en kalbi duygularımla, muhabbetle, hürmetle selamlıyorum." sözleriyle konuşmasına başlayan Erdoğan, bu zafer gününde Azerbaycan'da olmaktan büyük bahtiyarlık duyduğunu ifade etti.

İlham Aliyev'e nazik daveti ve misafirperverliği için şükranlarını sunan Erdoğan, Azerbaycan'ın 44 gün süren destansı mücadelesinde şehit düşen yiğitlere Allah'tan rahmet, gazilere acil şifalar diledi.

"Azerbaycan Aliyev'in dirayetli liderliği altında destan yazmaya devam edecek"

Şair Bahtiyar Vahapzade'nin "Topraktan pay olmaz" şiirinden bir bölüm okuyan Erdoğan, Karabağ'ı 30 yıllık hasretin ardından ana vatanla buluşturan Azerbaycan ordusunun neferlerini tebrik ederek, onları dualarla cepheye gönderen anaların ellerinden öptüğünü söyledi.

"20 Ocak'ta şehitlerin kabirlerine bırakılan karanfiller nasıl bağımsızlığı hatırlatıyorsa, şimdi de Dağlık Karabağ bölgesine has har-ı bülbül, Azerbaycan topraklarının özgürlüğünün simgesi haline gelmiştir." diyen Erdoğan, şunları kaydetti:

"Azerbaycan'ın hem askeri hem diplomasi alanında elde ettiği bu başarıda en büyük paylardan biri şüphesiz ki kıymetli kardeşim Cenap Prezident İlham Aliyev'e aittir. Kardeşim İlham Aliyev böylelikle merhum Haydar Aliyev'in kendisine vasiyet olarak bıraktığı arzusunu da yerine getirmiştir. Bu vesileyle güçlü Azerbaycan'ın temellerini atan umummilli lider Haydar Aliyev'i de burada rahmetle yad ediyorum. Azerbaycan, kardeşim İlham Aliyev'in dirayetli liderliği altında inşallah destan yazmaya devam edecektir. "

Türkiye'nin, Azerbaycan'ın yürüttüğü mücadeleye en başından itibaren tüm kurum ve kuruluşlarıyla destek verdiğini, bütün imkanlarıyla Azerbaycanlı kardeşlerinin yanında olduğunu belirten Erdoğan, Türkiye olarak Azerbaycan ile münasebetlerde her zaman büyük lider Haydar Aliyev'in "iki devlet, tek millet şiarını" rehber aldıklarını vurguladı.

TÜİK, büyüme rakamlarına bakın neyi kattı. İYİ Partili Durmuş Yılmaz açıkladı

İYİ Parti Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz, TÜİK'in ekonomide büyümeyi hesaplarken Merkez Bankası'nın ithal ettiği altınları fabrika yatırı mıymış gibi gösterdiğini belirterek, "Halbuki bu, tüketim maddesi ve bunun büyük kısmı yastık altına gitti ya da ülkeden çıktı gitti. Bu yüzde 23'lük makine teçhizat büyümesinin özü esası nedir" dedi.

Sözcü gazetesinden Erdoğan Süzer'in haberine göre, İYİ Parti Ankara Milletvekili ve Merkez Bankası eski Başkanı Durmuş Yılmaz, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yurt dışından ithal edilen 22 milyar dolarlık altını ülkeye fabrika yatırımı yapılmış gibi ekonomik büyüme hesabına dahil ettiğini söyledi.

Yılmaz, üçüncü çeyrekte Türkiye'ye yapılan yatırımlarda sanki yüzde 23 oranında artış varmış gibi gösterildiğini, ancak durumun böyle olmadığını ve TÜİK'in de bu konuyu mutlaka açıklaması gerektiğini ifade etti.

TBMM'de Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin görüşmelerinde konuşan Yılmaz, TÜİK'in açıkladığı 2020 yılı üçüncü çeyrek büyümesinde yüzde 23 oranında makine ve teçhizat yatırımı görüldüğünü söyledi.

"Bu yatırımın nereden geldiği konusunda piyasa şu anda debeleniyor, bunu çözmeye çalışıyoruz" diyen Durmuş Yılmaz, Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'a, "TÜİK buna bir baksın" çağrısında bulundu.

"TÜİK AÇIKLASIN"

Yılmaz, iddiasını şöyle açıkladı:

Bu yıl 22 milyar dolarlık altın ithal edildi ve bu altın, parasal olmayan altın. Bu altın ulusal hesaplar sisteminde makine teçhizat yatırımının, ekonominin üretken kapasitesini artıracak yatırımın içine giriyor.

Halbuki bu, tüketim maddesi ve bunun büyük kısmı yastık altına gitti ya da ülkeden çıktı gitti. Bu yüzde 23'lük makine teçhizat büyümesinin özü esası nedir?

Eğer gerçekten 8 çeyrektir büyümeyen Türkiye ekonomisi, yatırım yapamayan Türkiye ekonomisi, bu çeyrekte yüzde 23'lük bir yatırım yaptıysa sizi takdirle karşılıyoruz ve alkışlıyoruz. Ama böyle bir şey söz konusu değil, lütfen TÜİK bunu bir açıklığa kavuştursun.

Yılmaz, TÜİK'in gayrisafi sabit sermaye oluşumu kaleminin içinde inşaat, makine ve teçhizat, Ar-Ge, yazılım ile mücevher ve altınının da bulunduğunu bildirdi.

“PANDEMi TAHVİLİ ÇIKARIN”

Durmuş Yılmaz, Merkez Bankası'nın (MB) hesaplarında bulunan ihtiyat akçesinin erken harcandığını, MB'nin kârı ile ihtiyat akçesinin harcanması yüzünden bugün pandemi etkilerini azaltmaya yönelik kaynak bulmakta zorlanıldığını söyledi.

Pandemi yaralarının sarılması için hükümete 'pandemi tahvili' çıkarmasını öneren Yılmaz, “Eğer işini, aşını kaybeden, evine ekmek götüremeyen insanlara bütçeden yardım yapamıyorsanız bir pandemi tahvili ihraç edin, MB'den bunu alın, parasallaştırın” dedi. Yılmaz, Türkiye'nin 2001 krizinin yaralarını bu tür tahvillerle sardığını söyledi.

AB Zirvesi'nde Türkiye'ye ağır yaptırım çıkmadı

AB Liderler Zirvesi'nde Türkiye'ye beklendiği gibi "ağır bir yaptırım" kararı çıkmadı. Doğu Akdeniz nedeniyle daha önce yaptırım uygulanan Türk şirketleri ve vatandaşlarına yönelik kısıtlayıcı tedbir listesine ek yapılmasına karar verildi. Bildiride, Mart 2021'e kadar ilişkilerin durumu ve diğer seçeneklerle ilgili rapor hazırlanması istendi.

AB Liderler Zirvesi'nde beklendiği gibi Türkiye'ye yönelik ağır bir yaptırım kararı çıkmadı. Avrupa Birliği, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki faaliyetlerini gerekçe göstererek halihazırda iki TPAO yetkilisine yönelik kısıtlayıcı tedbir içeren listeye ekleme yapılmasını kararlaştırdı.

Brüksel'de yapılan AB Liderler Zirvesi devam ederken sonuç bildirisinin Türkiye ile ilgili bölümü üzerinde saatler süren müzakerelerin ardından uzlaşmaya varıldığı açıklandı ve bildirinin ilgili kısmı paylaşıldı.

Bildiride, Türkiye'nin tek taraflı adımlara ve provokasyonlara devam ettiği, AB'ye karşı söylemini yükselttiği iddia edilerek, Oruç Reis gemisinin Antalya Limanına dönmesinin not edildiği, Türkiye ile Yunanistan arasında istikşafi görüşmelerin yeniden başlayabilmesi için gerginliğin düşürülmesinde AB tarafının ısrarcı olduğu ifade edildi.

Bildiride, AB'nin Türkiye ile karşılıklı çıkara ve iş birliğine dayalı ilişki geliştirilmesinde stratejik çıkarı bulunduğu tekrarlanarak, şunlar kaydedildi:

"Türkiye'nin AB ve üyeleriyle gerçek bir ortaklığı desteklemek, farklılıkları diyalog ve uluslararası hukuka uygun şekilde çözmek için hazır olduğunu göstermesi halinde pozitif Türkiye-AB gündemi hala masadadır. Bu tür bir gündem ekonomi ve ticaret alanlarını, halklar arasında teması, yüksek düzeyli diyalogu ve göç konusunda devamlı işbirliğini kapsayabilecektir. AB Konseyi, AB ile Türkiye arasındaki iletişim kanallarının açık tutulmasının önemini vurgulamaktadır."

AB'nin Türkiye'deki Suriyelilere finansal yardım sağlamaya devam etmek için ve göç yönetimi konusunda hazır olacağı bildirildi.

Bildiride, 11 Kasım 2019'da Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki "yetkisiz olduğu ileri sürülen" arama faaliyetleri hakkında alınan kısıtlayıcı tedbir kararı temelinde, daha önce hazırlanan listeye ek yapılması için AB Konseyi'ne çağrı yapıldı.

Ayrıca AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell ile AB Komisyonu'nun, Mart 2021'de yapılacak zirveye kadar Türkiye-AB siyasi, ekonomik ve ticari ilişkilerin durumunun yanı sıra listeye ek yapılması kararının kapsamının genişletilmesini de içerecek şekilde nasıl yol alınacağına dair araçlar ve seçeneklerle ilgili rapor sunması istendi.

Bildiride aynı zamanda kapalı Maraş'ın bir kısmının açılması kınandı ve BM Güvenlik Konseyi kararlarına saygı gösterilmesi gerektiği savunuldu.

AB'nin Kıbrıs sorununun BM çerçevesinde çözümüne yönelik müzakerelerin BM himayesinde yeniden hızla başlamasını desteklediği belirtilen bildiride, "aynısının Türkiye'den de beklendiği" ifade edildi.

AB Konseyi ayrıca AB Yüksek Temsilcisi Borrell'den Doğu Akdeniz konulu çok taraflı konferans teklifini ileriye taşımasını istedi.

Bildiride son olarak, "AB, Türkiye ve Doğu Akdeniz'deki durumla ilgili konularda ABD ile koordinasyon içinde olmayı amaçlayacaktır." denildi.

Bloomberg duyurdu: Trump Türkiye'ye yaptırımı onayladı

Son dakika haberi... Bloomberg, ABD Başkanı Trump'ın Rusya'dan S-400 hava savunma sistemi alan Türkiye'ye yönelik yaptırım uygulamayı içeren yasayı onayladığını ileri sürdü.

Bloomberg'in geçtiği son dakika haberine göre, ABD'nin Rusya'dan S-400 hava savunma sistemlerini alan Türkiye'ye yönelik yaptırım uygulama yönünde karar aldığı iddia edildi.

Bloomberg'e konuşan Beyaz Saray'da görevli iki kaynak, Başkan Donald Trump'ın Dışişleri Bakanı Mike Pompeo tarafından önerilen ve Türkiye'ye, ABD'nin Düşmanlarına Yaptırımlarla Karşı Koyma Yasası (**CAATSA**) kapsamında yaptırım uygulanmasını öngören tedbir paketini imzaladığını bildirdi.

Yaptırımların neleri içeriğine dair henüz bir bilgi paylaşılmadı.

Öte yandan Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Konseyi, ABD Hazine Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı da konuya ilişkin henüz bir açıklamada bulunmadı.

REUTERS: HER AN İLAN EDİLEBİLİR

Reuters haber ajansı ABD'li dört farklı yetkiliye dayandırdığı haberinde, "Ankara'yı öfkeliendirecek ve müstakbel Joe Biden yönetimiyle ilişkileri karmaşık hale getirecek" yaptırımların en kısa sürede ilan edilebileceğini ileri sürmüştü.

KONGRE YAPTIRIMDA UZLAŞMIŞTI

Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) arasında krize neden olabilecek CAATSA yaptırımları için ilk adım Temsilciler Meclisi'nde atıldı. ABD Kongresi'nin Cumhuriyetçi ve Demokrat üyeleri geçtiğimiz hafta, 'Türkiye'ye S-400

yaptırımı uygulansın' tasarısını da içeren Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasa (NDAA) Tasarısı üzerine uzlaşmıştı.

Uzlaşma sonrası toplanan Temsilciler Meclisi, savunma bütçesine 740 milyar dolar ayıran **NDAA Tasarısı**'nı geçtiğimiz gün kabul etmişti.

CAATSA YAPTIRIMLARI NEDİR?

- Yaptırım kapsamına alınan kişi ve kurumlara ihracat-ithalat bankası desteğinin kesilmesi,
- Mal ve teknoloji ihracatı ruhsatı verilmemesi,
- ABD mali kuruluşlarından kredi tedarik edilmemesi,
- Uluslararası mali kuruluşlardan kredi verilmemesi,
- Mali kurumlara ABD Merkez Bankası ile doğrudan alışveriş yapma izni verilmemesi,
- Yaptırım kapsamına alınan kişi ya da kurumlarla ihale ya da sözleşme yapılmaması,
- Döviz üzerinden işlem yapılmasının yasaklanması,
- Mali kurumlar ve bankalar arasında ödeme ya da kredi transferlerinin yasaklanması,
- Yaptırım kapsamına alınan kişi ya da kurumların ABD topraklarında gayrimenkul sahibi olmasının yasaklanması,
- ABD kişi ve kurumlarının yaptırım kapsamına alınan kişi ya da kurumlardan sermaye ya da borç alışverişinin yasaklanması.
- Yaptırım kapsamına alınan kişilere ABD'ye giriş yasağı,
- Yaptırım kapsamına alınan kişi ve kurumlara benzer işlevi olan üst düzey görevlilere de yaptırım uygulanması.

"TÜRKİYE S-400'LERİ ÇALIŞTIRMAZSA YASA KALDIRILABİLİR"

Yaptırımların kaldırılmasının şartları ise şu şekilde belirtildi:

"Başkan yaptırım uyguladıktan sonra 1 yıl içinde Kongrenin gerekli komitelerine, Türkiye'nin veya yaptırım uygulanan kişilerin artık S-400'leri veya bunların yerine herhangi bir Rus sistemini uhdesinde bulundurmadığını, Türk topraklarında Rus hükümeti veya şirketleri adına herhangi bir Rusya vatandaşının S-400'leri çalıştırmadığını teyit ettikten sonra; Türkiye'den Türk Hükümetinin veya hükümet adına başka biri tarafın S-400 veya onun yerini alabilecek bir sistemi tekrar edinmek için CAATSA'nın 231'inci bölümünün kapsamına girecek herhangi bir faaliyete girmeyeceğine dair taahhüt aldıktan sonra yaptırımları kaldırabilir."

Ayrıca tasarının 159. bölümünde ise tasarının yasalaşmasından sonra 15 gün içerisinde Türk şirketlerinin yerine F-35 için parça üretecek ortakların tespit edilmesi ve gerekli işlemlerin başlatılması istendi.

İşsizlik düştü ama bir bak bakalım nasıl düştü!

Alaattin AKTAŞ

11 Aralık 2020 Cuma

✓ **İşsizlik oranı eylül ayı için yüzde 12.7 olarak açıklandı ama artık bu hesaplama itibar eden pek kalmadı.**

✓ **SPM'nin hesapladığı geniş işsizlik oranı yüzde 22.7 düzeyinde.**

Banker Bilo... Şener Şen ile İlyas Salman arasındaki o müthiş diyalog: “Sor bakalım niye yaptım...”

Nedense her istihdam verisi açıklandığında bu diyalog aklımıza geliyor ve kendi kendimize soruyoruz:

“Bir bak bakalım işsizlik nasıl düştü!”

Bakıyoruz... İki gün önce de yazdığımız gibi çalışma çağına gelen nüfus artmış mı, eylülde 1 milyon 159 bin kişi artmış.

Çalışan artmış mı, hayır 733 bin kişi azalmış.

İşsiz sayısı artmış mı, o da 550 bin kişi azalmış.

Peki nüfustaki artış nereye gitmiş! Bilanço gibi bir denge olacak sonuçta değil mi... Meğer çalışmak isteyenler azalmış da denge öyle kurulmuş.

İşgücüne dahil olmayan, yani çalışmak istemeyenler var ya, onların sayısında tam 2 milyon 442 bin kişi artış olmuş.

Çalışma çağındaki nüfus 62.8 milyon. Bu nüfusun neredeyse yarısı, 31.1 milyonu işgücü piyasasına girmiyor. Ve çalışmak istemeyenlerin sayısı da giderek artıyor.

Çalışmak istemeyeni olan bir ülkenin işsizlik oranı da az olur tabii ki.

İş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı 4 milyonu aşmış. Önceki altı yılın ortalaması 2.2 milyon.

Bu kapsamda iş bulma umudu olmayanların sayısı 1.4 milyonu bulmuş. Önceki altı yılın ortalaması 617 bin.

Umudunu yitirmemiş olmakla birlikte çeşitli nedenlerle iş arayamayanların sayısı da 2.7 milyon düzeyinde. Önceki yıllar ortalamasına göre bir milyondan fazla artış var.

İş aramayanların sayısındaki artış büyük ölçüde pandemiden de etkileniyor. İnsanlar dışarı çıkmaktan endişe ediyor ve bu da iş aramayı bir anlamda frenliyor.

Bunu anladık, iyi güzel de çalışamaz halde oldukları için işgücü piyasasına girmeyenlerin sayısı önceki altı yıl ortalamasında 4 milyonken bu yıl nasıl 5 milyona çıkmış, bunu anlamadık işte!

Ev kadınları işgücü piyasasına giriyor

İşgücüne dahil olmayan nüfusta en büyük paya ev işleriyle meşgul olanlar sahip. Yani daha basit söylersek ağırlıkla ev kadınları.

TÜİK yeni seri işgücü istatistiklerini 2014'ün ocak ayından bu yana hesaplıyor ve işte ev işleriyle meşgul oldukları için işgücüne dahil olmayanların sayısı en düşük düzeye eylül ayında indi.

Eylül itibarıyla ev işleriyle meşgul oldukları için işgücüne dahil olmayanların sayısı 10 milyon sınıra geriledi. Önceki altı yılın ortalaması 11.3 milyondur.

Belli ki pandemi yüzünden evin erkeği işsiz kalınca ya da geliri azalınca kadınlar daha çok çalışmak istiyor ve işgücü piyasasına giriyor.

İlginç bir veri daha... Geçen yıl eylülde 4 milyon 942 bin kişi emekli olduğu için işgücü piyasasına girmiyormuş. Bu yılki sayı 4 milyon 806 bin. Her geçen gün emekli sayısı arttığına göre, emekli olduğu için işgücüne girmeyenlerin azalması ya bu durumdakilerin vefat ettiğini ya da bu kişilerin çalışmak zorunda kaldıklarını gösterir.

SPM NE DERSE O!

TOBB ETÜ bünyesindeki direktörlüğünü Profesör Dr. Serdar Sayan'ın yaptığı SPM-Sosyal Politikalar Araştırma Merkezi'nin en dikkat çekici çalışmalarından biri de işgücü istatistikleriyle ilgili tahmindir. SPM, eylül ayının işsizlik oranını da nokta atış yaparcasına yüzde 12.7 olarak tahmin etti. Hani denir ya, milim sapma yok, aynen öyle oldu.

Ancak SPM, mevcut koşullarda bu tahmini yapıyor yapmaya da gerçek işsizliğin daha farklı olduğu gerçeğinden hareketle başka tahminlerde de bulunuyor, farklı hesaplamalara da yöneliyor.

Bu yeni çalışmaları SPM Araştırmacısı Dr. Pınar Kaynak'a sordum. Kaynak, işsizlik oranlarının en popüler işgücü piyasası göstergeleri olduğuna dikkat çekti, ancak bu göstergelerin salgın süresince işe yarar olmaktan büyük ölçüde çıktıklarını ifade etti. TÜİK'in işsizlik oranlarını her hafta tekrarlanan anketlerle üçer aylık dönemlerin hareketli ortalamasını alarak hesapladığını belirten Dr. Kaynak "Ancak üçer aylık hareketli ortalama olarak hesaplanan oranların aydan aya açıklanması, bu oranların keskin değişiklikler sergilemesini engelliyor. Dolayısıyla bu yöntem, böyle salgın dönemlerinde ortaya çıkan ani istihdam kayıplarını yakalamak için uygun değil" dedi.

Dr. Pınar Kaynak SPM olarak yaptıkları çalışmaları anlatırken şunları söyledi:

"Salgında vardığımız nokta, salgının işgücü piyasaları üzerindeki etkilerini değerlendirebilmek için yeni bir yaklaşıma ve daha kapsamlı ölçüm yöntemlerine ihtiyaç duyulduğunu gösterdi.

SPM olarak işsizlik verilerine ek olarak her ay düzenli bir şekilde 'geniş tanımlı işsizlik (GİO)' ve 'eğreti olmayan istihdam (EOİO)' verilerini hesaplamaya ve yayınlamaya başladık.

Geleneksel oranların hesaplanması kapsamında işsiz olarak nitelendirilenler, verinin toplandığı tarihe kadar olan son dört haftada aktif olarak iş aradığı halde iş bulamadığını beyan eden kişilerden oluşuyor. Ancak bu kişilerin yanı sıra, son dört haftada iş arama kanallarından herhangi birini kullanmamış ama "çalışmaya hazırım" diyen kişilerin sayısı da oldukça yüksek.

Geniş tanımlı işsizlik oranı bu kişilerin de işsizlik hesabına katılmasıyla elde ediliyor. Eylül dönemi GİO'yu yüzde 22,7 olarak hesapladık-ki bu oran işsizlik oranı olarak açıklanan yüzde 12.7'den tam 10 puan yukarıda.

Eğreti olmayan istihdam oranı

Diğer önemli bir gösterge de eğreti olmayan istihdam oranı. Bu kavram kapsamında tarım dışı işlerde, sosyal güvenlik kapsamında ve tam zamanlı bir şekilde çalışanlar yer alıyor.

Eğreti olmayan istihdam oranını ise 'eğreti olmayan istihdam'daki kişileri kurumsal olmayan çalışma çağındaki (15 yaş üstü) nüfusa oranlayarak hesaplıyoruz. Diğer bir deyişle EOİO, 'kaliteli' işlerde çalışan kişilerin oranını gösteriyor.

EOİO'yu eylül dönemi için yüzde 26,6 olarak hesaplıyoruz, ki bu oran geleneksel istihdam oranının (yüzde 44,1) yarısından fazla.

SIRA TÜİK'TE

TÜİK'in mevcut hesaplama yöntemi artık dar geliyor!

Bu yöntem Türkiye'deki işgücü istatistiklerini ölçmekten çok uzak. Hiç kendimizi kandırmayalım. Hele hele son açıklanan yüzde 12.7'ye bakarak, bunun neredeyse son iki yılın en düşük işsizlik oranı olduğundan yola çıkarak hiç övünmeyelim.

Herkes biliyor ve yaşıyor ki gerçek durum çok çok farklı. Hele hele içinde bulunduğumuz günlerde hizmetler sektöründe milyonlarca insan işini kaybetmişken...

Artık sıra TÜİK'te... Bu hesaplama yöntemi nasıl gerçeği yansıtır hale getirilir, bunun arayışında olunmalı.

Yoksa TÜİK hesaplama yapmış olmak için bu istatistikleri oluşturur ve açıklar, hepsi bu.

Kamuda “83 milyon kişi” 20'şer bin TL maaşla çalışabilir...

Ferit Barış PARLAK

11 Aralık 2020 Cuma

11 milyon genç, kendini “iş gücü” dahi görmüyor...

Ve işsizlik düşüyor...

★ ★ ★

Gençler, “kamuda çalışabilmek” için, aileleriyle “siyasetçi” peşinden koşturuyor...

Kamuda çalışmayı avantajlı kılan yapı:

Tarımda/sanayide/teknolojide gelişmeyi önlüyor...

Yatırımsızlığın ve dolayısıyla yüksek faiz-döviz-enflasyon-işsizliğin önünü açıyor...

★ ★ ★

Kamuda 83 milyon kişi çalıştırılabilir!

Herkese 20'şer bin lira maaş bağlanabilir!

Para basılır, maaş ödenir...

★ ★ ★

Önemli olan...

Maaş ödemek/ücret artırmak değil, maaşın alım gücünü artırabilmektir...

★ ★ ★

Aynı mantık, yeni vergi/kesintiler için de geçerlidir...

★ ★ ★

Yeni vergi/kesintiler yoluyla, gelirler artırılabilir...

Ama...

Bu da sürdürülebilir değildir...

Üretenin “ödeme gücünü aşan vergiler”, üretimsizliğin/ verimsizliğin temelidir...

★ ★ ★

Üretimsizlik/verimsizlik ise:

Gelirsizliğin, dolayısıyla yüksek açığın-dövizin-faizin-işsizliğin ve düşük alım-ödeme gücünün temelidir...

★ ★ ★

Daha fazla vergi toplayıp, gelirleri artırmak; “ekonomide 1 ileri 2 geri gitmemek” için...

Toplanan vergilerin “sürdürülebilir büyümeye” katkısı olacak projelere, dolayısıyla üretime, dolayısıyla eğitime/kültüre yönlendirilmesi gerekir...

Tersi, “bugün vergi toplayabildiğimiz alanlar”ın da tüketilmesi/ batırılması anlamına gelir...

VELHASIL...

“Yüksek maaş” değil; “Alım gücü yüksek olan maaş” önemlidir...

“Yüksek vergi-yeni kesintiler” değil; “Ödeme gücüne göre alınan vergi” sürdürülebilendir...

Alım ve ödeme gücü, dolayısıyla refah, sadece ve sadece eğitim/hukuk/ rekabet/teknoloji/verimlilik gücü ile artabilir...

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu'nu ispat etmeye davet ediyorum

11 Aralık 2020

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun bütçe görüşmeleri sırasında AK Parti milletvekillerinin laf atması üzerine, "Benim aday olup olmayacağımı size kim söyledi" diye karşılık vermesi, siyasi gündeme damgasını vurdu. CHP Lideri şimdiye kadar parti liderlerinin cumhurbaşkanı adayı olmasını doğru bulmadığını belirtip ortak cumhurbaşkanı adayı çıkarmak için çaba gösterdiği için, bu açıklaması şaşırtıcı oldu.

Kılıçdaroğlu'nun bu açıklamasına önem verdim, CHP Lideri'nin cumhurbaşkanı adayı olup olmayacağı sorusunun peşine düştüm. Aday olmak yerine millet ittifakı ile birlikte hareket edeceğini yazdım. Zaten yazımın mürekkebi kurumadan Kılıçdaroğlu, "Cumhurbaşkanlığı adaylığı tek başıma karar vereceğim konu değil, millet ittifakı var. Aday olup olmamaya birlikte karar veririz" diyerek beni doğruladı.

ORTAK ADAY YAPMAK İSTEDİ

Kılıçdaroğlu, 24 Haziran 2018 seçimlerinde **Abdullah Gül**'ü ortak aday yapmak için girişimde bulundu. **Meral Akşener**'le, **Temel Karamollaoğlu** ile görüşmesinde **Gül** ismini önerdi. **Akşener** karşı çıktığı için aday yapamadı. **Kılıçdaroğlu'nun Gül** projesi ayrıca CHP'yi karıştırdı. CHP Grup Başkanvekili **Özgür Özel**, **Muharrem İnce**, **Mehmet Ali Çelebi**, **Barış Yarkadaş** başta olmak üzere CHP milletvekilleri kıyamet kopardı. Zaten **Gül** de bunu inkâr etmedi. "**Geniş mutabakat sağlanamadı, adaylığım söz konusu değil**" diye çekilmek zorunda kaldı. Onca yaşanana rağmen **Kılıçdaroğlu** şimdiye kadar "**Gül adayımız değil**" diyemedi. **Gül**'le olan temasını açık ya da kapalı sürdürdü. **Kemal Bey** siz herkesi kör, alemi sağır mı zannediyorsunuz?

KILIÇDAROĞLU'NUN SÖZLERİ

CHP Lideri dün Medyascope’de Ruşen Çakır’ın sorularını yanıtladı. Ruşen Çakır, “Abdulkadir Selvi sizin partinize atfen demiş ki, CHP’nin adayı Abdullah Gül demiş” diyor. Kılıçdaroğlu bunun üzerine, “Neye dayanarak bunları söylüyorlar, doğrusunu isterseniz ben bilmiyorum. Köşe yazarlarının hayal âleminde gezmeleri lazım. Köşe yazarlarının oturup araştırma yapmaları lazım. Konuşmaları lazım. Belli çevrelerle, belli kişilerle konuşmaları lazım. Abdulkadir Selvi telefon açıp sorabilirdi bana, ‘Ya şunu yazma, bunu yaz’ falan diyebilirdik yani. Konuştuk mu? Hayır, konuşmadık. Benim adıma Abdulkadir Selvi niye konuşuyor? Hangi gerekçeyle konuşuyor? Yoksa Abdulkadir Selvi’ye birileri yazdırıyor mu? Bu cümle önemli. Birileri onlara belli cümle kalıplarını veriyorlar. ‘Onları köşenizde yazacaksınız’ diyorlar. Onlar da

‘Emredersiniz’ diyorlar, yazıyorlar” diye bir cevap veriyor.

CHP, Türk siyasetinin en önemli partilerinden biri. **Atatürk**’ün kurduğu bir parti. **Kılıçdaroğlu** ise önemsemiş bir lider. Öncelikle bu cevabı kendisine yakıştıramadım. Benim **Kılıçdaroğlu** adına konuşmak gibi bir merakım yoktur. Hatta hiçbir lider adına konuşmak gibi bir hevesim olmadı. Ama siyasi kulisleri yorumlamak bir gazeteci olarak benim görevim. Kusura bakmayın, bunu yaparken de kimseden emir alacak değilim. Biraz omurgalı gazetecilerle çalışmaya alışın. İzin verin de aldığımız kulislerin ışığında bağımsız bir şekilde analizlerimizi yapalım.

ONUN ADI GAZETECİLİK DEĞİL

Kılıçdaroğlu, “Abdulkadir Selvi telefon açıp sorabilirdi bana, ‘Ya şunu yazma, bunu yaz’ falan diyebilirdik yani” diyor. Tam da sorun burada. Ne kadar çarpık bir anlayış. Kusura bakmayın Kemal Bey, “Şunu yaz, bunu yazma” türüne gazetecilik demiyorlar. Onun adı başka bir şey. O da bende yok.

KALEMİMİ KIRARIM

Bana yakışmayan, aslında CHP Lideri’ne de yakıştıramadığım bir değerlendirmesi var. **“Yoksa Abdulkadir Selvi’ye birileri yazdırıyor mu? Bu cümle önemli. Birileri onlara belli cümle kalıplarını veriyorlar. ‘Onları köşenizde yazacaksınız’ diyorlar. Onlar da ‘Emredersiniz’ diyorlar, yazıyorlar”** diyor. Şu andan itibaren bana yazdıran birileri kimse onları ortaya çıkarmak CHP Lideri’nin görevi. Eğer o birilerini bulursa, söz veriyorum, o andan itibaren bu mesleği bırakacağım. **Kılıçdaroğlu** ispat edemezse onu müfteri ilan ediyorum demeyi kendime yakıştırmam. Ama kendi adıma kalemimi kırmayı taahhüt ediyorum. Ayrıca benim birilerinin yazdırdığı bir yazar olmadığımı en iyi **Kemal Bey** bilir.

BİRİLERİ Mİ YAZDIRDİ?

CHP Lideri Çubuk'ta saldırıya maruz kaldığında, "**Kılıçdaroğlu'na derin saldırı**" diye yazan bendim. CNN Türk ekranlarından saldırıyı en ağır ifadelerle eleştirirken de mi birileri bana yazdırdı ya da söyledi?

Çakıcı tehdit ettiğinde, "**Çakıcı'nın CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na yönelik tehdidini, aslında demokrasiye ve siyasi partiler düzenine karşı yapılmış bir tehdit olarak görmek lazım**" diye yazarken de mi birileri yazdırdı?

CHP Lideri 15 Temmuz darbe girişimini ilk haber aldığı anda uçaktaydı. Hiç tereddüt etmeden darbeyi kınadı ve karşı çıktı. **CHP** milletvekilleri o gün darbecilerin bombaladığı Meclis'te demokrasiye sahip çıktılar diye hem köşemde yazdım, hem kitabımda yer verdim. Onları da birileri söylediği için mi yaptım **Kemal Bey?** İstanbul'da **Ekrem İmamoğlu**'nu aday göstereceğinizi ilk olarak ben yazdım. **CHP** içinden birileri muhafazakâr kesimden oy alacak **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş** gibi isimleri aday yapmanıza şiddetle karşı çıkarken, "**Kılıçdaroğlu doğru olanı yapıyor**" diyen bendim. Bunu da bana birileri mi söyledi? İstanbul seçimlerinin iptal edilmesinin seçimde ters tepeceğini savundum. Onu da bana birileri mi söyletmişti?

YANLIŞA YANLIŞ DEDİM

Ama **Kılıçdaroğlu**'nun yanlışlarına da yanlış dedim. **Kılıçdaroğlu**'nun 15 Temmuz'a kontrollü darbe demesini eleştirdim. Libya'ya asker gönderilmesine karşı çıkmasını doğru bulmadım. "**Afrin'e girilmesin**" dediğinde bunun yanlış olduğunu söyledim. "**YPG terör örgütü değildir**" dediği için karşı çıktım. Akdeniz'de Türk gemisine yapılan saldırıyı kınamak yerine saldıranların tezlerini dile getirdiğiniz için eleştirdim. "**Türk ordusu Katar'a satıldı**" sözüne tepki göstermediğiniz için yanlış yaptığınızı söyledim. Çünkü siz **Atatürk**'ün koltuğunda oturuyorsunuz. **CHP**'deki cinsel taciz iddiaları konusunda sessiz kaldığınız için eleştirdim. Çünkü **CHP** teşkilatlarındaki cinsel taciz iddialarının gereğini yapması gereken kişi **CHP** Genel Başkanı olmalıydı.

KALEMİMİ KİMSENİN CEBİNE KOYMADIM

Sayın **Kılıçdaroğlu**, rencide edici ifadelerinize rağmen, yine de doğrularınıza doğru demeye, yanlışlarınıza yanlış demeye devam edeceğim. Çünkü ben aklımı, vicdanımı ve kalemimi kimsenin cebine koymadım. Siz dahil.

İşsizler halının altına süpürüldü

Esfender KORKMAZ

11 Aralık 2020

TÜİK'in açıkladığı Eylül ayı işsiz sayısı, geçen senenin aynı ayına göre 550 bin kişi azaldı, işsizlik oranı da yüzde 13,8'den 12,7'ye geriledi. **Bunun sebebi işsiz sayısının azalması değil, TÜİK'in işsizlik sorununu halının altına süpürmesidir.** Zira son bir yılda Eylül ayında işsiz sayısı 550 bin azalırken, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı da 1 milyon 890 bin artarak, 2 milyon 246 binden 4 milyon 136 bine yükselmiş.

Siz bir ülke tasavvur edebilirmisiniz ki, iş aramayan işsizler, iş arayan işlerin nerdeyse iki katı olsun? Geçen sene Eylül ayında pandemi yoktu ama işsizlik oranı daha düşüktü? Buna kim inanır ?

İş aramayıp çalışmaya hazır olan bu 4 milyon 163 bin kişi aktif nüfusa da katılmıyor. Bunun için geçen sene 33 milyon olan aktif nüfus, bu sene 31 milyon 724 bine geriledi. Yani bu bir senede nüfusumuz bir milyon 130 bin kişi arttı ve fakat aktif nüfus daha fazla 1 milyon 724 bin kişi azaldı !

EYLÜL AYI İŞSİZLİK ORANLARI

TÜİK AÇIKLANAN	2019	2020
İşsiz Sayısı (bin)	4566	4016
İşsizlik Oranı (Yüzde)	13,8	12,7
İşgücü (Bin)	33 006	31 724
İş aramayıp çalışmaya hazır Olanlar (Bin)	2246	4136
İşgücüne katılma oranı (Yüzde)	53,5	50,5

FİİLİ İŞSİZLİK ORANI

Fiili İşgücü (Bin)	35 256	35 860
Fiili İşsiz Sayısı	6812	8152
Fiili İşsizlik Oranı (vüzde)	19.3	22.7

Rahmetli İstatistik Hocamız Ömer Celal Sarç, "**Yalan var... Kuyruklu yalan var... İstatistiki yalan var.**" derdi. Rakamları doğru okumalıyız. Bunun için gerçek işsiz sayısı ve oranını bulmak için iş aramayıp -çalışmaya hazır olanları da katmamız gerekir. AB standardı demek yetmez. AB ile Türkiye iş ve iş bulma şartları farklıdır. Bu şartlarda Eylül 2020'de;

* **Fiili işsiz sayısı: 8 milyon 152 bindir.**

* **Fiili işsizlik oranı da yüzde 22,7'dir.**

Temel sorun, Türkiye de istihdam politikası yoktur. Yada kimse ne olduğunu bilmiyor.

2019 yılında açıklanan yıllık ortalama işsizlik oranı 13,7 olmuş. 2009 krizinde bu oran daha düşük yüzde 13,1 idi. Fiili işsizlik oranı 2003 yılında yüzde 13,98 iken , bu gün yüzde 22,17 'ye yükselmiş.(Aşağıdaki Grafik) Cin fikirler bulup , rakamlara takla attırmak yerine işsizliği nasıl çözeceğimize kafa yormalıyız.

İşsizliğin sürekli artmasının birden fazla nedenleri vardır. Ama bunların içinde en önemlisi, üretimde kullanılan ithal girdi payının yüksek olmasıdır. Yani **söz gelimi imalat sanayiinde 100 liralık mal üretmek için 40 liralık ithal aramalı ve hammadde kullanıyoruz. 10 işçi çalıştıracak yerde 6 işçi çalıştırıyoruz.**

Her ülke üretimde ithal girdi kullanır. Ancak biz sıcak para ve finansal sermaye girişinin rehabetine kapıldık. TL değer kazandı. İthalat ucuz geldi. Üretimde kullandığımız ithal girdi yüzde 40'lara ulaştı. Bu gün Kur arttı ve ithalat pahalılaştı, buna rağmen üretimde ithal girdi payı düşmedi. Çünkü bu defa da içerde güven sorunu nedeni ile kimse aramalı yatırımı yapmıyor.

Bu alanlarda yüksek devlet teşvikleri verilmesi de yetmiyor. Çünkü güven yok. O zaman devletin de aramalı üretmek için piyasaya geçici olarak girmesi, hammadde üretmek için devlet kooperatifleri kurması ve öncülük etmesi gerekiyor.

İbrahim Kahveci

Köprüden geçti para

Atı alan Üsküdar'a geçti ama nasıl geçti? Vapurla mı geçti, yoksa köprüden mi geçti?

İşte asıl mesele bu...

Köprüden geçti ise ortada bir para sorunu var demektir. 2015 yılına kadar 3,40 lira alınan köprü ücreti 5 yılda 10,75 liraya çıkartıldı.

5 yılda 3 kattan fazla zam...

Bu kadar fahiş zam karşısında İstanbullular çok mu şikâyet etti?

Hayır... 2019 yerel seçimlerinde zamlara karşı öyle ciddi tepki vs verilmedi. Hatta paralı yol guru'sunu ramak kalmıştı seçmelerine.

Hatta aynı zam memnuniyeti anlayışı ülke çapında da sandıklara yansıyor. Millet fakirlikten, yoksulluktan, işlerinin kesat gitmesinden öyle çok şikâyetçi değil.

Evlenemiyor, evlense de çocuk yapamıyor, boşanıyor ama sandıkta yönetimden memnuniyetini devam ettiriyor.

Özellikle lise altı eğitimlilerde durum tam bu şekildedir. Venezuela modeli epey kafalara işlemiş durumda.

Yeniden köprüye dönelim.

Rahmetli Özal ve Demirel'in zamanlarında yapılan Boğaz köprülerinden AK Parti zamanında yapılan köprülere kaynak aktarılıyor. Direkt değil ama... Karayolları bu eski köprülere 3 kat zam yaparak elde ettiği kaynak ile Osmangazi Köprüsünden ve Yavuz Sultan Selim Köprüsünden geçmeyen araçların parasını ödüyor.

Ne bereketliymiş rahmetli Özal ve Demirel....

11.12.2020

Oysa paranın yetmediği yatırımlar, daha dindar daha muhafazakâr partinin işlerinde yaşanıyor...

Osmangazi Köprüsünü artık net olarak biliyoruz. Söylenenlere göre maliyet en fazla 1,6 milyar dolar. Sadece köprü maliyeti Japon IHI firması yapıma başlarken 1,2 milyar dolar olarak açıklanmıştı.

Bu köprüye geçenler ve geçmeyenler olarak, yani devlet ve millet olarak 2035 ortasına kadar 13 milyar dolar ödeyeceğiz.

İyi ki ihaleyi son anda katılan mevcut konsorsiyum aldı; yoksa muhteşem konsorsiyum olan Cengiz-Kolin-Mapa-Limak aynı ücreti 10 yıl daha fazla alacaktı.

Prof. Dr. Uğur Emek hocamız bu konuları çok sıkı takip ediyor. İstanbul-İzmir otoyolu ve Osmangazi Köprüsü projesinde gelir köprüye yığılmış. Toplam gelirin yüzde 76'sı Osmangazi Köprüsünden alınacak.

Ama toplam proje üzerinden de baktığımızda müthiş bir artı para var. Bu proje 6,3 milyar dolar. Alınacak toplam ücret ise 17 milyar dolar. Hatta kur artışı nedeniyle ve emsal maliyet ölçümleriyle projenin en fazla 4 milyar dolar tutacağı iddia ediliyor.

Yine de 6,3 milyar dolarlık yatırıma 2035'e kadar 17 milyar dolar çok iyi para. Keşke o paralar o şirketlerde kalsa da ülkeye yatırım-üretim olarak geri dönse.

Bir başka köprümüz de Yavuz Sultan Selim -YSS Köprüsü. Hani Çinlilere satılacak olan köprü.

Binali Yıldırım'ın 2,5 milyar dolar, Ahmet Arslan'ın 3,3 milyar dolar yapım maliyeti açıkladıkları köprü.

Gerçi İstanbul-İzmir otoyol ve köprüsü için de 6,3 milyar dolar denilmiş ama kurdele kesilirken Cumhurbaşkanı Erdoğan 11 milyar dolar maliyetli demişti.

Milyar milyar dolarla havada uçuşuyor.

Gelin YSS köprüsü hakkında eski bir yazıdan alıntı yaparak yine hatırlayalım: 21 Ocak 2020 "Köprüde şeffaflık yok hesaplar karışık"

2019 yılında garanti edilen paranın geçenlerin dışında kısmı için Devlet 3 milyar liradan fazla ödeme yaptı.

11.12.2020

Henüz tam netlik kazanmamış olan bir hisse satışı açıklanıyor. 2019 sonunda Çinli firma bu köprü şirketinin yüzde 51 hissesini 688 milyon dolara satın aldı deniliyor.

Yıllık gelir garantisi 790 milyon dolar olan köprünün yüzde 51 hisse satışı 688 milyon dolar. Yani 1 yıl 9 ayda yatırdığın para çıkıyor. Ama kalan işletim süresi 3 yıl 8 ay.

Şirket dese ki, benim hissemi alırken borcumu da alıyor. O zaman şu soruyu sorarız. “Siz maliyet üzerinden bile paranızı çoktan almış olmanız gerekiyor. Kalan ne borcu oluyor ki?”

İşte bu sorular vs gündeme gelince satış işleri de durdu.

İşin özeti aslında çok basit.

Şeffaf bir yönetim olsa yatırım harcamalarını göğsünü gere gere açıklardı. Millete pahalı yollar - köprüler yerine eski liderlerin yaptıkları gibi uygun fiyata hizmete açarlardı.

Bu kadar belirsiz para trafiği hiç hayra alamet değil.

Bu defterler seçim kaybedilirse nasıl devredilecek? Yoksa devredilmeyecek mi?

Yani Ülkenin kaderi ile Liderin ve AK Partinin kaderi eşitlendi derken, bu mu deniliyor acaba? Ne dersiniz?